

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHERS ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ЗАМІТКИ НА ТЕМУ ДНЯ.

ТОМАС ГОДУВАТИМЕ БРИТІЙСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ КАНАДІЙСЬКИМ АЙСКРИМОМ.

Привізів недавно до Канади міністер праці британського "робітничого" уряду, містер Томас. Шукав він тут місця, чи не можна-б перевести з Англії до Канади хоч 250 тисяч англійських безробітних. Розглядаючи за таким місцем, найшов він, що навіть тих 250 англійських робітників, яких привізено недавно до Канади, депортовано назад.

Тоді міністер "робітничий" Томас кинувся в другий бік. Він довідався, що Канада купує багато вугля в американських капіталістів. Він зібрав до громади канадських бізнесменів — ви сикі-такі, непатріотичні, чому ви не купуєте вугля у наших, британських капіталістів. Будемо купувати — відповіли Томасові канадські бізнесмени. Бо що-ж скажете такому дорогому гостеві?

Питав Томас до дому. Поговорка каже: "Як з очей — так і з пам'яті". Забули канадські фабриканти про англійське вуглі й про патріотизм.

Але не забули пани в Лондоні про канадські вироби, що їм про їх розповів міністер "робітничий" Томас. Найліше їм сподобався канадський айскрим. Кажуть, що Канада продукує найсмачніший айскрим на цілому світі.

Вже закупили в Канаді айскрим широко обговорили в Лондоні, вже й кораблі задіяють з відповідними холодильниками, які курсуватимуть між Монреалом і Ліверпулем... І потече молочним рікою канадський айскрим по цілій Великій Британії й засолодять пани думу та охолодять перви двом мільйонам британських безробітних.

О! Сноуден привіз англійським капіталістам з Гаги репаратії, Томас привіз з Канади айскрим, а що то привезе їм МекДоналд з Вашингтону? Привезе розроблення в міністерському портфелі.

ПРОСЯТЬ СІПАРА СПИНИТИ БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД МАЙНЕРІВ.

Серед майнерів в Крове Нест Пес безробіття. Ще Томасові вуглі не прийшло з Англії до Канади, а майнери в Крове Нест Пес, в одній з найстаріших майнерських місцевостей західної Канади, не мають вже що робити. Безробіття охопило цілий округ. Майнери поздовжувалися й тепер не мають спромозги знайти поживи для прожитку.

Недавно тому, як доносили англійська преса, відбулися в Блейрмор, Аїта, наради представників Майн Воркерс Юніон оф Канада та інших груп, на яких обговорювалося тяжке положення майнерів.

Федеральний міністер праці Гінан написав до цих нарад, що він переговорював з представниками сіпарської залізничі, щоб вони дали замовлення на вуглі майнам в Крове Нест Пес. Аалбертський прем'єр Бравилл пише, що він також переговорював з президентом сіпарської залізничі, Біті, й просив його, щоб той дав замовлення на вуглі на Крове Нест Пес. Згадана конференція на Блейрмор вибрала комітет, який уповноважила не тільки клопотатися перед аалбертським урядом, щоб він допоміг безробітним майнерам, але щоб той комітет також просив сіпара, щоб він дав замовлення на вуглі.

Справді такі погані справи, коли ціле положення майнерів залежить від сіпара! І всі сіпара просять: федеральний міністер праці, аалбертський прем'єр і майнерський комітет — просять в сіпара замовлень на вуглі.

Коди британський міністер праці вивисив в канадських капіталістів для британських безробітних айскриму, то що канадські міністри вивисять в сіпара, для безробітних?

Ми не знаємо, що вони вивисять в сіпара — але вже одне те, що представники домінального і провінціального урядів так упадають коло сіпара — свідчить, хто є справжнім урядом цієї країни і від кого залежить доля безробітних майнерів.

Хіба-ж тільки майнерів?

ГЕМІЛТОН МАЄ СВОГО ДРЕПЕРА.

Велике індустріальне місто Гемілтон має свого Дрепера в особі ситі мейора Бортона. Пому в день і вночі привиджається комуністична небезпека, яка грози́ть Гемілтону. Гемілтон для Бортона — це не робітництво, навіть не міське населення, це "Нейшннал Стіл Кар Ко.", в якій робітники на страйку. Тому, що робітники відмовилися прийняти 50 процент злижки заробітної платні й вийшли на страйк — це для міського голови комуністична небезпека, яка грози́ть цілому Гемілтону.

Страйкері далі тримаються солідарно на страйку. Вони влаштовують великі масові мітинги не тільки в місті, але й перед брамою фабрики. На мітингах з промовами виступають комуністи. І це дуже непокоїть ситі мейора, гірше, як

саму компанію. От коли-б до страйкерів промовляв менеджер компанії, коли-б він їм зрівняв ще з 25 процент платні, а страйкері за це кричали-б менеджерові "гурей", "трі чіре" — то це було-б в інтересі міста Гемілтону.

Мейор Бортон грози́ть поступити з комуністами в Гемілтоні так, як в Торонто поступив Дрепер та мейор МекБрайд. От погано лише, що мейор Бортон не має добрих співробітників Гемілтонської міської ради не дуже то підтримують мейора в його побожнім бажанні, а деякі таки відкрито з ним не годяться.

Ситі мейор каже, що йому компанія каже, що у Нейшннал Стіл Кар Ко. ніякого страйку немає, що у неї зараз робітників більше, як було досі.

Чому-ж в такому разі компанія домагається поліційної охорони? — питає контролор Райсдей.

Не має це відповідати мейору. Зате мейор знає, що комуністи готуються зруйнувати спокій вже й в другій фабриці й тим пошкодити добробуту Гемілтону.

Я не вважаю це добробутом, коли робітникам платять по 25 центів на годину — каже контролор Лоренс.

Це не відноситься до "Нейшннал Стіл Кар Ко." — каже мейор.

Але це відноситься до інших фабрик, які я знаю — відповідає Лоренс.

До Гемілтону приїжджає міністер праці Гінан і контролор Лоренс пропонує, що їдучи до Гіана, коли там буде менеджер компанії, то треба взяти й представника від робітників. Це переклало мейора. Гінан не буде говорити з комуністом — каже мейор.

Отже про робітничі справи з міністром праці говоритиме мейор Бортон, менеджер компанії та інші "добродії" з добробутського табору. А робітникам хочуть відобрати мову й під кулак.

Страйкері тримаються. В понеділок 7. жовтня вони влаштували великий мітинг перед брамою фабрики й спихали пару сот скєбів, які йшли до праці, а які потім прилучилися до страйкерів.

Тому то ситі мейор так репетує.

"ЯК БИ ТО БУЛА ОСОБИСТА СПРАВА..."

"Я дам тобі нагоду залишитися на волі. Я тебе караю 100-долларами штрафом, або ти мусиш відсидіти два місяці в тюрмі" — так сказав суддя Борбідж в Гемілтоні в понеділок рано 7. жовтня до Майка Волкоста.

М. Волкоста — страйкер "Нейшннал Стіл Кар Ко." Його засуджено за напад на Сема Костюка. Волкоста мав вдари́ти Костюка в лице чимсь гострим, каменем чи щось. Адвокат Волкоста, апелюючи до судді, вказував, що не доказано, чи Волкоста вдарив Костюка каменем, а ошкаржений твердить, що він вдарив його кулаком.

"Як би то була особиста справа — каже суддя — то я не брав і так серіозно... Я жалую його жінки й дітей і... карую його 100-долларами штрафом або двома місяцями тюрми".

Отже маєте ввірець класового правосуддя. Коли-б так між Волкостою й Костюком була особиста справа й за неї Волкоста вдарив Костюка, то суддя не брав би, цієї справи так серіозно, тобто не карав би так гостро. Але коли це справа є особиста, але класової боротьби за кусок хліба (Волкоста — страйкер, має жінку й семеро дітей), то суддя дає йому "добру нагоду": або заплатити \$100 й залишитися на волі, або йти на два місяці в тюрму. От тільки питання, чи той страйкер, батько сімох дітей, має 100 центів за душею на кусок хліба, а не то щоб заплатити 100 доларів і залишитися на волі.

Як ви думаєте, читачу, чи скористає Волкоста з "доброї" судді й залишиться на волі, чи піде він на два місяці в тюрму, не дивлячись на те, що суддя "дуже жалює його жінки й дітей"?

От — "як би то була особиста справа"?!

ВСЕСВІТНІЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ТРУДЯЩИХ ПОТРІБНИЙ.

(Стаття надіслана з західної Канади.)

Ніхто з класово свідомих робітників не стане перечити, що конгрес українських трудящих, які живуть поза межами УСРР, не приніс би багато чого корисного. Такий конгрес сцемував би організацію українських трудящих, що живуть розсіпано по різних країнах, дав би їм можливість порозумітися між собою в справах, що вимагають об'єднаного фронту, не тільки українських, але всіх трудящих цілого світу; на таким конгресі українські робітничі організації підпришля б один п'яні-два поборовавши пропаганду, як своїх "рідних", так і чужих ворогів робітництва й його батьківщини СРСР.

Одним словом, всесвітній конгрес українських трудящих витягав би шлях, по яким пішли б всі українські організації робітників і селян, що живуть на Західній Україні та по чужинських країнах.

Сучасна безперервна, інтензивна й добре планована анти-радянська пропаганда, що її так завзято ширить українські панки ріжної марки, й сучасний наступ хижачького імперіалізму на робітництво і їхні організації, вимагають у ідей українських трудящих найтіснішої кооперації, єдиного со-

від кожних його 35 членів. Це, що-кошта зв'язані з конгресом мусять у більшості покрити північно й південно американо-українські робітничі організації, є неперечним фактом, а чому, то це знає кожний, хто тільки є знайомилий з тими гараздами, що з них живуть українські трудящі поза межами повище згаданих країн і УСРР.

Вірю, що українська трудяща еміграція зможе дати собі раду з фінансами, але, щоб цей конгрес можна було скликати ще цього року й щоб на ньому були належимо зарепрезентовані всі українські трудящі поза межами УСРР, є сумнівним і майже неможли-

ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ У ФРАНЦІЇ.

Нішу статтю про життя української еміграції у Франції передруковуємо з "Української Газети", яка недавно почала виходити в Берліні. З одного з попередніх чисел тої-ж самої газети ми подавали про життя українських робітників в Бельгії. Ші статті свідчать, скільки то українських робітників і селян є розсіпано по різних країнах Європи в наслідок втечі від польсько-шавхетського терору. Тяжко вони там будують, бо не тільки тяжкі економічні умовини пригнічують їх, але й капіталістичні уряди, їхні поліції, та провокаційні доноси петлюрівщини, переслідують їх, заборонюють організації, депортують і т. ін.

Колі-б хто хотів більше довідатися про життя української еміграції в Європі, тому радимо передлатити собі "Українську Газету", яка виходить раз на тиждень і коштує \$2.00 на рік. Адреса газети: Paul Dornberger, Buch-und Zeitschriftenverlag, Berlin S W 68, Postfach 24.

З поміж усіх європейських країн Франція стоїть на першому місці по кількості скупленої тут української еміграції.

Як і вводи, очевидно, українська еміграція у Франції відділяється на надліпнірницьку й на гламан. Скільки є тих і друтих, про це ніхто не має точних відомостей. На загальне рахується, що скількись українців у Франції доходить до 30-40 тисяч. Основну масу, звичайно, складають серед них робітники і селяни із західно-українських земель, що або виникли з краю від польського терору, або примушені були злидними іхати на заробітки на чужині, не маючи дома ні землі, ні праці, щоб прогодувати свою родину.

Надліпнірницька еміграція складалася головним чином з бубних воєнків армії Петлюрівщини, що, спробувавши польського меду в концентраційних лагєрєх Польщі, за яку вони воювали, майже всі, покинули її роботу до Франції, а також з бубних воєнків армії Врангєля.

Такі що коли зах-укр еміграція дає виключний відсоток працюючого люду, то надліпнірницька мала чимало елементу, що не звик працювати, а "керувати". Опинилося тут чимало ріжного "бувшого" люд-міністрів, генералів, офіцерів, урядовців, а також "регентів" розгублених дипломатичних універсальських місій. Сюди ж переїхав і "закопаний" уряд УНР, що існує й досі.

Такий характер обох видів української еміграції у Франції відбивається і на її громадській та організаційній роботі.

Петлюрівщині, ці монополісти патріоти, на початку хотіли приборати до своїх "рук" і під своє керівництво всю українську еміграцію. Але швидко в силі стало яким обличчям цих польських запродавців та гешєфтерів і всі їх заміри скінчилися шиком. Тепер вони мають невелику "Громаду", яка якої купується ріжні бубні люди, що вірять шєв маїтв бунті посади командантів, генералів то що. Громада працює під близьким керівництвом "уряду" і в разі потреби на зборах з з'їздах виявляє волю "народу". "Хто не з нами — той ворог України", — такий основний девіз петлюрівщини. І звідси страшенна ненависть на "знакомислячих" РЗТ — то кошта подорож мусять заплатити повище згадані організації. Фінанси можна роздобути оподаткуванням кожного відділу наших організацій, скажимо двацять доларів

ні чужих, отверто борються проти окупації панською Польщею своїх земель і стоїть за здуку їх в одну Соборну Рад 1930 р. скличеться конгрес Ші одна причина, що гальмувати-ме фінансовий успіх цього року, ось хоч би в Канаді — це неврожай, який вже спричинився до великого безробіття й через який чимало потерпить українська трудова еміграція в Канаді. Ініціативу в скликанні конгресу мусять взяти ТУРФДім й Союз УРО, але, в першу чергу, ці дві організації мусять налагодити між собою тісний зв'язок таки тут в себе дома.

Париж, 9. вересня.

РІЖНІ ВІСТІ.

НІМЕЦЬКІ РОБІТНИКИ НА СВЯТО ЖОВТНЯ.

Союз друзів Радсоюзу в Німеччині вирішив послати до Радсоюзу на свято 12 річниці Жовтневої Революції сто робітників і робітниць, з міст і сел і від ріжних фахів з тим, щоб вони відвідали ріжні частини союзу, познайомилися з соціалістичним радянським будівництвом і пересвідчилися на місці в його успіхах.

ДОЛЯ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В РУМУНІЇ.

У зв'язку з арештами з першого серпня арештовані також члена управи партії українських працюючих "Визволення", С. Галицького, Галицький розпочав як протест голодувати, що тривала 22 дні. Шойно тоді, коли Гадичькому загрожувала смерть, його випущено. Процєс проти нього відбудеться пізніше.

ЗНУЩАЮТЬСЯ ПІ ПРОВОКУЮТЬ.

В Темешварі (Румунія) на початку вересня відбувався суд над комуністами, арештованими підчас демонстрацій. Обвинувачені, серед яких кілька молодих дічат, розповіли на суді страшні подробиці про знущання, які передала над ними румунська поліція.

Голова суду заборонив записувати до протоколу оцю правду про знущання. Інші обвинувачені показали, що перший вистріл зробив агент сигурати для того, щоб дати привід поліції й військам розправитися з робітниками. Перші поставила кулемета перед будинком, в якому перебували не лише дорослі, але й діти.

ЗАКОН І ДІЙСНІСТЬ

(Де-які артикули з Веймарської (німецької) конституції в правдивому освітленні.)

Артикул 1

— "Німеччина — рєспубліка". (А віри хто не йме Тому брат по потилиці Лажу враз надме).

— "І влада вся народова!" (Аби-ж то воно так Державна охорона-ж бач, Покажує кулак).

— "Перед законом рівні всі". (То пишуть так вони А спробуй перевірити І збліднеш у борні).

Артикул 114

— "І воля й недоторканність". (Чи правда-ж то чи жарт Пролетарій увязнених Про це-б спитати варт).

Артикул 115

— "Приватне житло-захистом". (От пастька-б зазавз Аби-ж то у Німеччині Та кожний житло мав).

Артикул 157

— Під захистом держави (Чув Робоча сила (Так... А робітник з тим доглядом Здебільшого — жєбрак).

З німецької мови переклала М. Тополь.